PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Prawna

WERSJA TYMCZASOWA
2003/0168(COD)

29.03.2005 r.

*****I**

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozakontraktowych ("Rzym II")
(COM(2003)0427 – C5-0338/2003 – 2003/0168(COD))

Komisja Prawna

Sprawozdawca: Diana Wallis

Objaśnienie używanych znaków

*	Procedura konsultacji *większość oddanych głosów*
**I	Procedura współpracy (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
**II	Procedura współpracy (drugie czytanie) *większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólne stanowisko* *większość głosów ogólnej liczby deputowanych do PE by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***	Procedura zgody *większość głosów ogólnej liczby deputowanych do PE, za wyjątkiem przypadków u jętych w art. 105, 107, 161 i 300 Traktatu WE oraz w art. 7 Traktatu UE*
***I	Procedura współdecyzji (pierwsze czytanie) *większość oddanych głosów*
***II	Procedura współdecyzji (drugie czytanie) *większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólne stanowisko* *wymagana większość głosów ogólnej liczby deputowanych do PE by odrzucić lub wprowadzić poprawki do wspólnego stanowiska*
***III	Procedura współdecyzji (trzecie czytanie) *większość oddanych głosów by zatwierdzić wspólny projekt*

(Wskazana procedura opiera się na podstawie prawnej zaproponowanej przez Komisję.)

Poprawki do tekstu legislacyjnego

W poprawkach Parlamentu oznaczenia zaznaczone są wytłuszczonym drukiem i kursywą. Oznaczenia zwykłą kursywą są wskazówką dla służb technicznych, że proponowana jest, w celu opracowania tekstu końcowego, korekta elementów tekstu legislacyjnego (np. elementów w oczywisty sposób błędnych lub brakujących w danej wersji językowej.) Sugestie korekty wymagają zgody właściwych służb technicznych.

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO.....5

UZASADNIENIE 36

OPINIA KOMISJI WOLNOŚCI OBYWATELSKICH, SPRAWIEDLIWOŚCI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH.....

PROJEKT REZOLUCJI LEGISLACYJNEJ PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego prawa właściwego dla zobowiązań pozakontraktowych („Rzym II”)
(COM(2003)0427 – C5-0338/2003 – 2003/0168(COD))

(Procedura współdecyzji: pierwsze czytanie)

Parlament Europejski,

– uwzględniając projekt Komisji przedstawiony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2003)0427)[1],

– uwzględniając art. 251 ust. 2 oraz art. 61 lit. c) Traktatu WE, zgodnie z którymi projekt został przedstawiony Parlamentowi przez Komisję (C5-0338/2003),

– uwzględniając art. 51 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej oraz opinie Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0000/2050),

1. zatwierdza po poprawkach projekt Komisji;

2. zwraca się do Komisji o ponowną konsultację, jeśli uzna ona za stosowne wprowadzenie znaczących zmian do swojego projektu lub zastąpienie go innym tekstem;

3. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania stanowiska Parlamentu Radzie i Komisji.

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawki Parlamentu
Poprawka 1 Punkt uzasadnienia 5	
(5) Zakres ***tego*** rozporządzenia musi być określony w taki sposób, aby był spójny z rozporządzeniem (WE) nr 44/2001 ***i Konwencją rzymską z 1980 r.***	(5) Zakres ***i przepisy niniejszego rozporządzenia*** muszą być określone w taki sposób, aby były spójne z rozporządzeniem ***Rady*** (WE) nr 44/***2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych oraz z rozporządzeniem (WE) nr ../... w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych ("Rzym I")***.

[1] Dz.U. C ... / Dotychczas nieopublikowane w Dz.U.

Uzasadnienie

Jest oczywiste, że rozporządzenie powinno być spójne nie tylko z Konwencją Rzymską z 1980 r., która nadal będzie obowiązywać ze względu na to, że Dania nie uczestniczy w przyjęciu tego rozporządzenia, lecz także z nowym rozporządzeniem, które pojawi się w wyniku projektu Rzym I.

Poprawka 2
Punkt uzasadnienia 5 a (nowy)

(5a) Troska o spójność prawa wspólnotowego wymaga, aby niniejsze rozporządzenie było bez uszczerbku dla przepisów związanych z lub mających wpływ na właściwe prawo, zawartych w instrumentach ustawodawstwa wtórnego innych niż niniejsze rozporządzenie, jak przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych w konkretnych sprawach, przeważające obowiązkowe przepisy pochodzenia wspólnotowego oraz podstawowe przepisy prawne dotyczące rynku wewnętrznego. W związku z tym niniejsze rozporządzenie powinno popierać właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, w szczególności swobodny przepływ towarów i usług.

Uzasadnienie

Ta poprawka, która opiera się na brzmieniu 19 punktu uzasadnienia projektu Komisji, powinna być czytana razem z poprawką do art. 1 (Materialny zakres, który powinien brzmieć „zakres materialno-prawny”). Jest sprawą zasadniczą, aby przepisy niniejszego rozporządzenia nie utrudniały właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Poprawka 3
Punkt uzasadnienia 7

(7) ***Zasada lex loci delicti commissi stanowi podstawowe rozwiązanie w przypadku zobowiązań pozakontraktowych praktycznie we wszystkich Państwach Członkowskich, ale jej praktyczne zastosowanie, w przypadku gdy czynniki składowe sprawy są usytuowane w wielu krajach wygląda***	(7) ***W celu zmniejszenia braku pewności prawnej konieczne jest istnienie we wszystkich Państwach Członkowskich jak najbardziej jednolitych przepisów dotyczących kolizji przepisów prawnych. Jednakże potrzeba pewności prawnej musi być zawsze podporządkowana przeważającej potrzebie wymierzania***

inaczej. Sytuacja taka rodzi brak pewności prawnej.	***sprawiedliwości w poszczególnych przypadkach i w konsekwencji sądy muszą mieć swobodę postępowania zgodnie ze swoim uznaniem. Co więcej, konieczne jest poszanowanie intencji stron, jeżeli jednoznacznie dokonały wyboru prawa mającego zastosowanie do czynu zakazanego lub deliktu, lub jeżeli takiego wyboru może dokonać sąd.***

Uzasadnienie

Chociaż wybór lex loci delicti commissi jako podstawowego rozwiązania jest do pewnego stopnia atrakcyjny, konieczna jest większa elastyczność przepisów umożliwiająca sądom wymierzanie sprawiedliwości w poszczególnych przypadkach. Co więcej, ważne jest także uszanowanie niezależności stron.

Poprawka 4
Punkt uzasadnienia 8

(8) ***Jednolity przepis musi*** służyć większej przewidywalności decyzji sądów i zapewniać odpowiedni punkt ciężkości między interesami osoby uważanej za odpowiedzialną i osoby, która odniosła szkody. ***Związek z krajem, w którym nastąpiła bezpośrednia szkoda (lex loci delicti commissi) zapewnia odpowiedni punkt ciężkości między interesami osoby, która spowodowała szkodę i osoby, która poniosła szkodę, a także odzwierciedla nowoczesne podejście do odpowiedzialności cywilnej i rozwoju systemów ścisłej odpowiedzialności.***	(8) ***Niniejsze rozporządzenie powinno*** służyć większej przewidywalności decyzji sądów i zapewniać odpowiedni punkt ciężkości między interesami osoby uważanej za odpowiedzialną i osoby, która odniosła szkody. ***Powinno również zaspokajać racjonalne oczekiwania stron, umożliwiając sądom zastosowanie takiego podejścia do kwestii prawa właściwego dla danego sporu, które odpowiada potrzebom handlu i transakcji międzynarodowych we Wspólnocie Państw nieposiadającej granic wewnętrznych.***

Uzasadnienie

Por. uzasadnienie do poprawki do punktu uzasadnienia 7. Co więcej, nie do końca wiadomo, co to jest „nowoczesne podejście do odpowiedzialności cywilnej". Nie uważa się także, aby odniesienie do systemów ścisłej odpowiedzialności było konieczne.

Poprawka 5
Punkt uzasadnienia 8a (nowy)

	8a) Przepisy dotyczące sprzeczności

przepisów prawnych określone w niniejszym rozporządzeniu obejmują również zobowiązania oparte na ścisłej odpowiedzialności, a zharmonizowane przepisy dotyczące czynników wiążących mają również zastosowanie do kwestii zdolności do ponoszenia odpowiedzialności za czyn niedozwolony/delikt.

Uzasadnienie

W związku zwłaszcza (ale nie tylko) z zobowiązaniami związanymi z wypadkami drogowymi, opartymi na ścisłej odpowiedzialności właściciela pojazdu, należy jasno i wyraźnie powiedzieć, że przepisy dotyczące sprzeczności dotyczą także ścisłej odpowiedzialności. Warto również wyjaśnić, że zharmonizowane przepisy o czynnikach wiążących mają również zastosowanie do kwestii zdolności do ponoszenia odpowiedzialności za czyn niedozwolony/delikt.

Poprawka 6
Punkt uzasadnienia 9

(9) Należy ustanowić szczegółowe przepisy dotyczące konkretnych czynów niedozwolonych/deliktów w sytuacji, gdy ogólny przepis nie pozwala na utrzymanie punktu ciężkości między wchodzącymi w grę interesami.	***Skreślono***

Uzasadnienie

Ten punkt uzasadnienia jest zbędny ze względu na zastosowanie nowego podejścia w rozporządzeniu.

Poprawka 76
Punkt uzasadnienia 9 a (nowy)

(9a) Podczas rozważania kwestii prawa właściwego należy także mieć na względzie potrzebę zapewnienia wyższego poziomu ochrony konsumentów oraz podkreślić znaczenie, jakie ustawodawcy wspólnotowi przywiązują do ochrony konsumentów.

Poprawka 8
Punkt uzasadnienia 10

(10) Jeżeli chodzi o odpowiedzialność za wady produktu, to przepis dotyczący kolizji przepisów prawnych musi spełniać cele sprawiedliwego podziału ryzyka nieodłącznego w nowoczesnym społeczeństwie wysokich technologii, ochrony zdrowia konsumentów, stymulowania innowacji, zabezpieczenia niezakłóconej konkurencji i ułatwiania handlu. Związek z prawem miejsca, w którym zamieszkuje na stałe osoba, która poniosła szkodę wraz z klauzulą przewidywalności, jest zrównoważonym rozwiązaniem odnośnie do tych celów.	***Skreślono***

Uzasadnienie

Uważa się, że ogólne przepisy mogą bardzo dobrze spełniać swoją rolę w przypadkach odpowiedzialności za wady produktu.

Poprawka 9
Punkt uzasadnienia 11

(11) W sprawach nieuczciwej konkurencji przepis dotyczący kolizji przepisów prawnych musi chronić konkurentów, konsumentów i społeczeństwo oraz gwarantować prawidłowe funkcjonowanie gospodarki rynkowej. Powiązanie z prawem odnośnego rynku generalnie spełnia te cele, chociaż w szczególnych przypadkach odpowiednie mogą być inne przepisy.	***Skreślono***

Uzasadnienie

Uważa się, że ogólne przepisy mogą bardzo dobrze funkcjonować w przypadkach dotyczących nieuczciwej konkurencji. Co więcej, nie bardzo wiadomo, co dokładnie ma obejmować sformułowanie "sprawy nieuczciwej konkurencji". Gdyby okazało się, że absolutnie konieczny jest specjalny przepis dotyczący „spraw nieuczciwej konkurencji", należałoby dodać klauzulę z definicjami.

Poprawka 10

Punkt uzasadnienia 12

(12) ***W związku z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Europejską Konwencją Praw o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przepis dotyczący kolizji przepisów prawnych musi zachowywać punkt ciężkości w odniesieniu do pogwałcenia prywatności i praw do wizerunku. Poszanowanie podstawowych zasad mających zastosowanie w Państwach Członkowskich odnośnie do wolności prasy musi być zapewnione w specjalnej klauzuli gwarancyjnej.***	(12) ***Konieczny jest specjalny przepis dotyczący przypadków pogwałcenia prywatności i praw do wizerunku, w szczególności z powodu roli odgrywanej przez media w społeczeństwie i w celu uwzględnienia orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich[1]. W szczególności można uznać istnienie ewidentnie bliższego związku z konkretnym krajem, uwzględniając takie czynniki jak kraj, do którego publikacja lub emisja jest głównie skierowana, język publikacji lub emisji, bądź wielkość sprzedaży lub liczba odbiorców w danym kraju jako procent łącznej sprzedaży lub liczby odbiorców. Podobne względy powinny mieć zastosowanie w odniesieniu do publikacji w Internecie.*** ***[1] Sprawa C-68/93 Fiona Shevill i inni [1995] ECR I-415.***

Uzasadnienie

Por. uzasadnienie do pierwszej poprawki do art. 6.

Poprawka 11
Punkt uzasadnienia 12

12) W związku z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej i Europejską Konwencją Praw o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przepis dotyczący kolizji przepisów prawnych musi zachowywać punkt ciężkości w odniesieniu do pogwałcenia prywatności i praw do wizerunku. Poszanowanie podstawowych zasad mających zastosowanie w Państwach Członkowskich odnośnie do wolności prasy musi być zapewnione w specjalnej klauzuli gwarancyjnej.	***12) Konieczny jest szczególny przepis dotyczący przypadków pogwałcenia prywatności i praw do wizerunku przez nadawców lub prasę, z uwzględnieniem podstawowej zasady wolności prasy. Kraj, dla którego dana publikacja lub emisja jest przede wszystkim skierowana powinien być określony przez takie czynniki jak język publikacji lub emisji, wolumen sprzedaży lub liczebność odbiorców. W tym względzie kraj, w którym ma miejsce kontrola wydawnicza może stanowić alternatywny czynnik wiążący.***

Uzasadnienie

Alternatywna poprawka, która ma zająć się problemami wydawców/nadawców.

Poprawka 12
Punkt uzasadnienia 13

(13) Jeżeli chodzi o pogwałcenie środowiska, art. 174 Traktatu, który przewiduje konieczność istnienia wysokiego poziomu ochrony w oparciu o zasadę ostrożności oraz zasadę działania zapobiegawczego, zasadę pierwszeństwa naprawiania szkody u źródła oraz zasadę, że zanieczyszczający płaci, w pełni usprawiedliwia zasadę dyskryminacji pozytywnej na rzecz osoby, która poniosła szkodę.	***Skreślono***

Uzasadnienie

Uważa się, że ogólne przepisy mogą bardzo dobrze funkcjonować w przypadkach dotyczących „pogwałcenia środowiska". Co więcej, nie bardzo wiadomo, co oznacza „pogwałcenie środowiska", a niniejsze rozporządzenie powinno zajmować się wyłącznie tym, czym powinno być prawo właściwe, a nie prawem materialnym dotyczącym odpowiedzialności za szkody środowiskowe. Gdyby okazało się, że absolutnie konieczny jest specjalny przepis dotyczący „pogwałcenia środowiska", należałoby dodać klauzulę z definicjami.

Poprawka 13
Punkt uzasadnienia 14

(14) Jeżeli chodzi o ***pogwałcenie*** praw własności intelektualnej, należy zachowywać powszechnie uznaną zasadę *lex loci protectionis*. Dla celów niniejszego rozporządzenia określenie prawa własności intelektualnej ***oznacza*** prawa autorskie, prawa pokrewne, sui generis prawo do ochrony baz danych i prawa własności przemysłowej.	(14) Jeżeli chodzi o ***naruszenie*** praw własności intelektualnej, należy zachowywać powszechnie uznaną zasadę *lex loci protectionis*. Dla celów niniejszego rozporządzenia, ***wyrażenie*** prawa własności intelektualnej ***powinno być rozumiane jako oznaczające*** prawa autorskie ***i*** prawa pokrewne, sui generis prawo do ochrony baz danych i prawa własności przemysłowej.

Uzasadnienie

Stara się poprawić terminologię wersji angielskiej.

Poprawka 14
Punkt uzasadnienia 15

(15) ***Podobne*** przepisy należałoby przewidzieć dla przypadków, ***gdy szkoda jest spowodowana przez czyn inny niż czyn niedozwolony lub delikt, taki jak*** bezpodstawne wzbogacenie się ***i*** nieuprawnione przedstawicielstwo.	(15) ***Specjalne*** przepisy należałoby określić w odniesieniu do ***odpowiedzialności wynikającej z*** bezpodstawnego wzbogacenia się ***lub*** nieuprawnionego przedstawicielstwa***.***

Uzasadnienie

Należy ustanowić specjalne przepisy dotyczące odpowiedzialności pozakontraktowej wynikającej z bezpodstawnego wzbogacenia się lub nieuprawnionego przedstawicielstwa.

Poprawka 15
Punkt uzasadnienia 18a (nowy)

	18a) ***Prawo właściwe dla zobowiązań pozakontraktowych wynikających ze sporów zbiorowych, zawiśniętych lub prowadzonych, powinno być prawem kraju, w którym spory te mają miejsce lub miały miejsce.***

Uzasadnienie

Nie wolno podważać praw pracowników do sporów zbiorowych, w tym także strajków, zagwarantowanych przez prawo krajowe.

Poprawka 16
Punkt uzasadnienia 18b (nowy)

	18b) ***Zważywszy, że prawo lub prawo wskazane przez zapisy niniejszego rozporządzenia regulują alokację strat, przepisami dotyczącymi kwoty odszkodowania powinny być generalnie przepisy sądu rozpatrującego sprawę. Mając jednak na względzie rozporządzenie (WE) 44/2001 oraz czwartą i piątą dyrektywę w sprawie ubezpieczeń komunikacyjnych, w przypadku wypadków drogowych sąd rozpatrujący sprawę powinien stosować przepisy dotyczące kwoty odszkodowania w miejscu stałego zamieszkania ofiary, chyba że byłoby to niesprawiedliwe.***

Uzasadnienie

Ważne jest wyjaśnienie, że przepisy dotyczące wysokości odszkodowania powinny być przepisami sądu rozpatrującego sprawę. Jednakże w przypadku wypadków drogowych często będzie bardziej sprawiedliwe stosowanie przepisów kraju zamieszkania ofiary (tj. w którym ofiara wymaga opieki przez całe życie). Co więcej, właściwe jest nawiązanie do pierwszego rozporządzenia brukselskiego oraz czwartej i piątej dyrektywy ***w sprawie ubezpieczeń komunikacyjnych****, ponieważ art. 11 ust. 2 tego rozporządzenia, w połączeniu z dyrektywami o ubezpieczeniach samochodowych pozwala stronom poszkodowanym wniesienie bezpośredniej sprawy przeciwko ubezpieczycielom w sprawach ponadgranicznych.*

Poprawka 17
Punkt uzasadnienia 18c (nowy)

18c) ***W celu zapewnienia, aby kwestia prawa właściwego została należycie rozpatrzona przez strony i sąd, strony powinny mieć obowiązek poinformowania sądu w dokumencie wszczynającym postępowanie oraz obronę o prawie lub przepisach, które ich zdaniem są właściwe do całości lub części roszczenia.***

Uzasadnienie

Ten prosty wymóg zapewni, że kwestia prawa właściwego będzie należycie uwzględniona zarówno przez strony, jak i przez sąd, co pomoże zagwarantować pewność prawną.

Poprawka 18
Punkt uzasadnienia 18d (nowy)

18d) ***Ważne jest wyjaśnienie, że sąd rozpatrujący sprawę powinien ustalić treść prawa zagranicznego we własnym wniosku.***

Uzasadnienie

Obecnie stanowiska w poszczególnych jurysdykcjach różnią się między sobą, a to zapewniłoby jednolite podejście.

Poprawka 19
Punkt uzasadnienia 19

(19) Troska o spójność prawa wspólnotowego wymaga, aby niniejsze rozporządzenie było bez uszczerbku dla przepisów związanych z lub mających wpływ na właściwe prawo, zawartych w traktatach lub instrumentach ustawodawstwa wtórnego innych niż niniejsze rozporządzenie, jak przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych w konkretnych sprawach, przeważające obowiązkowe przepisy pochodzenia wspólnotowego, wyjątki dotyczące porządku publicznego Wspólnoty oraz konkretne przepisy dotyczące rynku wewnętrznego. Co więcej, niniejsze rozporządzenie nie ma powodować, ani jego stosowanie doprowadzić do powstania przeszkód we właściwym funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, w szczególności w swobodnym przepływie towarów i usług.	***Skreślono***

Uzasadnienie

Ten punkt uzasadnienia został zmieniony i został oznaczony jako punkt uzasadnienia 5a.

Poprawka 20
Art. 1 ust. 2 lit. d) i e)

(d) osobista odpowiedzialność prawna urzędników i członków jako takich za długi spółki lub firmy lub innych osób prawnych lub mających osobowość prawną oraz osobista odpowiedzialność prawna osób odpowiedzialnych za prowadzenie ustawowych kontroli zewnętrznych dokumentów księgowych;	(d) osobista odpowiedzialność prawna urzędników i członków jako takich za długi spółki lub firmy lub innych osób prawnych lub mających osobowość prawną oraz osobista odpowiedzialność prawna osób odpowiedzialnych za prowadzenie ustawowych kontroli zewnętrznych dokumentów księgowych ***wobec kontrolowanej firmy i jej członków***;
(e) zobowiązania pozakontraktowe *likwidatorów,* kuratorów i beneficjentów powiernictwa;	(e) zobowiązania pozakontraktowe *likwidatorów,* kuratorów i beneficjentów powiernictwa ***utworzonego dobrowolnie***;

Uzasadnienie

Pierwszy człon tej poprawki odzwierciedla obawę, że mogłyby mieć zastosowanie dwa różne systemy dotyczące kolizji przepisów prawnych, na przykład gdy potencjalny nabywca spółki wnosi roszczenie wobec doradców finansowych sprzedającego i rewidentów księgowych spółki.

Drugi człon dotyczący powiernictwa ma służyć większej spójności z Konwencją haską z 1985 r. o uznawaniu powiernictwa oraz unikaniu trudności lub nieporozumień wynikających z zastosowania powiernictwa w obszarach jurysdykcji prawa zwyczajowego jako narzędzia do unikania sytuacji takich jak bezpodstawne wzbogacenie się.

Poprawka 21
Art. 1 ust. 2 a (nowy)

2a. Niniejsze rozporządzenie nie powinno mieć wpływu na stosowanie lub przyjmowanie aktów instytucji Wspólnot Europejskich, które:

(a) w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy dotyczące wyboru prawa związane z zobowiązaniami pozakontraktowymi; lub

(b) ustanawiają przepisy, które mają zastosowanie niezależnie od praw krajowych regulujących przedmiotowe zobowiązania pozakontraktowe na mocy niniejszego rozporządzenia; lub

(c) uniemożliwiają zastosowanie przepisu lub przepisów prawa sądu lub prawa wskazanego przez niniejsze rozporządzenie; lub

(d) ustanawiają przepisy mające przyczyniać się do właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego, na tyle na ile mogą być stosowane wraz z prawem wskazanym przez przepisy międzynarodowego prawa prywatnego.

Uzasadnienie

Lepiej jest zająć się materialnym zakresem rozporządzenia w jednym artykule, wyraźnie określając, gdzie prawo wspólnotowe zastępuje przepisy międzynarodowego prawa prywatnego. Nowy akapit (d) ma obejmować istniejące instrumenty rynku wewnętrznego jak dyrektywy dotyczące telewizji bez granic i e-handlu.

Poprawka 22
Rozdział II, Sekcja I, Art. 2 a (nowy)

Art. 2a

Wolność wyboru

1. Strony mogą uzgodnić, w drodze umowy zawartej po zaistnieniu sporu, lub w przypadku istnienia wcześniejszych rynkowych stosunków handlowych między handlowcami o równej sile przetargowej, w drodze swobodnie wynegocjowanej umowy zawartej przez zaistnieniem sporu, o poddaniu zobowiązań pozakontraktowych wybranemu przez siebie prawu. Wybór musi być wyrażony lub odpowiednio potwierdzony przez okoliczności sprawy. Nie może to mieć wpływu na prawa i zobowiązania osób trzecich i ma być bez uszczerbku dla stosowania przepisów obowiązkowych w rozumieniu art. 12.

2. Wybór prawa dokonany przez strony nie powinien pozbawiać pracownika, będącego stroną umowy o pracę, ochrony, którą zapewniłyby mu przepisy ustawowe

a) kraju, w którym pracuje wykonując umowę o pracę; lub

b) jeżeli pracownik nie wykonuje swojej pracy w określonym kraju, prawa kraju, w którym mieści się siedziba firmy, przez którą został zatrudniony; lub

c) w kraju, z którym umowa jest najbardziej związana.

3. Jeżeli wszystkie inne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty lub szkody są zlokalizowane w co najmniej jednym Państwie Członkowskim, wybór prawa właściwego przez strony nie może wykluczać stosowania postanowień prawa wspólnotowego.

Uzasadnienie

Przeniesienie dawnego art. 10 na początek rozporządzenia wydaje się bardziej logiczne, ponieważ jasne jest, że jeżeli strony osiągnęły między sobą porozumienie co do prawa właściwego, należy wziąć pod uwagę intencję stron przed zastosowaniem odnośnych przepisów w celu określenia prawa właściwego. Promuje to także oszczędność sądownictwa.

Ponadto wydaje się, że nie ma powodu, aby strony pozostające w rynkowych stosunkach handlowych nie były w stanie uzgodnić prawa właściwego dla wszelkich roszczeń związanych z czynem niedozwolonym/deliktem zanim takie roszczenia wynikną. Może to być wygodne dla firm, które od samego początku chcą uregulować wszystkie aspekty danego stosunku umownego. Jednakże sformułowanie tej poprawki ma wykluczyć umowy konsumenckie i umowy, które nie są swobodnie wynegocjowane (jak standardowe kontrakty – contrats d'adhesion), jeżeli strony nie mają równej siły przetargowej (np. ubezpieczenia, franchising i umowy licencyjne). Nie ma chyba także powodu, dla którego takie umowy nie miałyby być zawierane w związku z własnością intelektualną.

Nowe przepisy związane z umowami o pracę i umowami konsumenckimi odzwierciedlają stanowisko związane z Konwencją rzymską o zobowiązaniach pozakontraktowych.

Poprawka 23
Art. 3

Artykuł 3	Artykuł 3
Zasada ogólna	Zasada ogólna
1. Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo kraju, w którym szkoda ***powstaje*** lub może ***powstać,*** niezależnie od kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące szkodę i niezależnie od kraju lub krajów, w którym powstają pośrednie skutki tego wydarzenia***.***	1. ***W braku porozumienia w rozumieniu art. 2 oraz jeżeli w niniejszym rozporządzeniu nie postanowiono inaczej,*** prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego ***wynikającego z czynu niedozwolonego lub deliktu*** jest prawo kraju, w którym szkoda ***powstaje*** lub może ***powstać,*** niezależnie od kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące szkodę i niezależnie od kraju lub krajów, w którym powstają pośrednie skutki tego wydarzenia.
2. ***Jednakże, jeżeli osoba uważana za odpowiedzialną i osoba, która poniosła szkodę zamieszkują na stałe w tym samym kraju w czasie zaistnienia szkody, zobowiązanie pozakontraktowe jest regulowane przez prawo tego kraju***.	
3. Bez wpływu na ***ust. 1 i 2,*** jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe jest ewidentnie bliżej związane z innym	2. **.** Bez wpływu na ***ust. 1 i w drodze wyjątku,*** jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe jest ewidentnie bliżej

krajem, stosuje się prawo tego innego kraju. ***Ewidentnie bliższy związek z innym krajem może się opierać w szczególności na istniejącym wcześniej stosunku między stronami, jak kontrakt ściśle związany z przedmiotowym zobowiązaniem pozakontraktowym.***	związane z innym krajem, stosuje się prawo tego innego kraju.
	Czynnikami, które mogą być brane pod uwagę jako ewidentnie łączące zobowiązanie pozakontraktowe z innym krajem :
	(a) jeżeli chodzi o straty i zdolność prawną, fakt iż osoba(y) uważana(e) za odpowiedzialną(e) i osoba(y), która(e) poniosła(y) szkodę lub stratę zamieszkują na stałe w tym samym kraju lub jeżeli odnośne prawa kraju stałego zamieszkania osoby uważanej za odpowiedzialną i osoby, która poniosła szkodę lub stratę są w istocie swojej identyczne;
	b) istnienie między stronami wcześniejszego stosunku prawnego lub faktycznego, takiego jak na przykład umowa, który jest ściśle związany z danym zobowiązaniem pozakontraktowym;
	c) potrzeba pewności, możliwości przewidzenia lub jednolitości skutku;
	d) ochrona uprawnionych oczekiwań;
	e) polityki powodujące zastosowanie prawa zagranicznego i konsekwencje zastosowania tego prawa.
	3. ***Rozstrzygając kwestię prawa właściwego sąd rozpatrujący sprawę powinien w razie potrzeby każdy element poddać sporu oddzielnej analizie***

Uzasadnienie

Dla jasności sprawozdawca wybrał jedną elastyczną zasadę ogólną, która powinna mieć zastosowanie do wszystkich czynów zakazanych/deliktów przy braku wyboru prawa lub specjalnych przepisów ustanowionych w kolejnych artykułach, wraz z przepisem wskazującym na okoliczności, w których wyjątkowo zasada ta może być przeniesiona z powodu istnienia ewidentnie bliższego związku z krajem innym niż wskazany przez zasadę ogólną. Uważa się, że przepis ten może dotyczyć odpowiedzialności za wady produktu, nieuczciwej konkurencji oraz pogwałcenia środowiska naturalnego.

Sprawozdawca uważa, że jeżeli zostanie przewidziane, iż każde konkretne zagadnienie sporu międzynarodowego wymaga oddzielnej analizy, sądy mogą uniknąć wszystkich mających ewentualnie zastosowanie statuta ociosa, stosując w miarę potrzeby depecage (patrz: Friedlich K. Juenger, The Problem with Private Intenational Law, Rzym 1999, Centro di studi e recerche di diritto comparato e straniero).

Jest to wzmocnione przez ust. 2 lit. c), który umożliwia sądowi rozpatrującemu sprawę uchylenie się od zastosowania przepisu lub przepisów prawa zagranicznego, którego konsekwencje byłyby sprzeczne z prawem.

Podejście to ma maksymalnie zwiększyć pewność prawną umożliwiając jednocześnie sądom możność wyboru rozwiązania, które najbardziej odpowiada potrzebie zapewnienia sprawiedliwości ofierze i racjonalnym oczekiwaniom stron, przy jednoczesnym unikaniu ryzyka wyboru najkorzystniejszego sądu „forum shopping".

Paradoksalnie, nadmiernie surowe – pozornie proste – przepisy niekoniecznie prowadzą do większej pewności prawnej lub możliwości przewidzenia wyniku, co jest bardzo ważne dla praktyków. Na przykład takie przepisy często powodują, że sądy zmieniają kategorią proceduralną, aby zapewnić wymierzenie sprawiedliwości w poszczególnych sprawach.

Poprawka 24
Art. 4

Art. 4	***Skreślono***
Odpowiedzialność za wady produktu	
Bez uszczerbku dla art. 3 ust. 2 i 3, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego ze szkody lub ryzyka szkody spowodowanego przez wadliwy produkt jest prawo kraju, w którym zamieszkuje osoba, która odniosła szkodę, chyba że osoba uważana za odpowiedzialną może wykazać, że produkt został wprowadzony do obrotu w tym kraju bez jej zgody, w którym to przypadku prawem właściwym jest prawo kraju, w którym zamieszkuje osoba uważana za odpowiedzialną.	

Uzasadnienie

Uważa się, że odpowiedzialność za wadliwe produkty można rozpatrywać na mocy art. 3, ze zmianami.

Poprawka 25

Sekcja 1A, Tytuł (nowy)

SEKCJA 1A

SZCZEGÓLNE PRZEPISY DOTYCZĄCE KONKRETNYCH CZYNÓW NIEDOZWOLONYCH/DELIKTÓW I ZOBOWIĄZAŃ POZAKONTRAKTOWYCH

Poprawka 26
Art. 5

Art. 5	***Skreślono***
Nieuczciwa konkurencja	
1. Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego z działania nieuczciwej konkurencji jest prawo kraju, w którym bezpośredniej i znacznej szkody doznają lub mogą doznać stosunki konkurencyjne lub interesy zbiorowe konsumentów.	
2. Jeżeli działanie nieuczciwej konkurencji ma wpływ wyłącznie na interesy konkretnego konkurenta, stosuje się art. 3 ust. 2 i 3.	

Uzasadnienie

Uważa się, że przypadki nieuczciwej konkurencji można rozpatrywać na mocy art. 3, ze zmianami. Co więcej, ponieważ nie ma jasności co do tego, co obejmuje termin „działanie nieuczciwej konkurencji", sprawozdawca uważa, że lepiej ten przepis opuścić. Gdyby okazało się, że w niniejszym rozporządzeniu absolutnie konieczny jest specjalny przepis dotyczący „działania nieuczciwej konkurencji", należałoby dodać klauzulę z definicjami.

Poprawka 27
Art. 6

Artykuł 6	Artykuł 6
Pogwałcenie prywatności i praw związanych z wizerunkiem	Pogwałcenie prywatności i praw związanych z wizerunkiem
1. Prawem właściwym dla zobowiązania	***1. Jeżeli chodzi o*** prawo właściwe dla

pozakontraktowego wynikającego z pogwałcenia prywatności lub praw związanych z wizerunkiem ***jest prawo właściwe dla danego sądu, jeżeli zastosowanie prawa określonego w art. 3 byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami sądu w odniesieniu do wolności wypowiedzi i informacji.***	zobowiązania pozakontraktowego wynikającego z pogwałcenia prywatności lub praw związanych z wizerunkiem***, stosuje się prawo kraju, w którym zaistniał lub może zaistnieć najbardziej znaczący element lub elementy straty lub szkody, ale można uznać istnienie ewidentnie bliższego związku z konkretnym krajem uwzględniając takie czynniki, jak kraj, do którego publikacja lub emisja jest zasadniczo skierowana, bądź też wielkość emisji, sprzedaży lub liczba odbiorców w danym kraju jako procent ogólnej sprzedaży lub liczby odbiorców lub połączenie tych czynników. Przepis ten stosuje się mutatis mutandis do publikacji w Internecie.***
2. Prawem właściwym dla prawa do odpowiedzi lub równorzędnych środków jest prawo kraju, w którym zamieszkuje nadawca ***lub wydawca.***.	2. Prawem właściwym dla prawa do odpowiedzi lub równorzędnych środków ***oraz dla wszelkich środków zapobiegawczych lub zakazów skierowanych do wydawcy lub nadawcy w odniesieniu do treści publikacji lub emisji*** jest prawo kraju, w którym zamieszkuje ***wydawca lub*** nadawca.

Uzasadnienie

Zmieniona wersja art. 6 jest zgodna z orzeczeniem w sprawie C-68/93 Fiona Shevill i inni [1995] ECR I-415. Przepis ten został sformułowany, aby objąć sytuacje, w których można uznać istnienie ewidentnie bliższego związku z krajem będącym głównym miejscem publikacji lub emisji. Da to większą pewność prawną wydawcom i nadawcom i spowoduje stosowanie bezpośredniego przepisu do wszystkich publikacji, nawet tych dokonywanych w Internecie.

Poprawka do ust. 2, dotycząca nakazu zadośćuczynienia jest bardziej realistyczna, z zastrzeżeniem, że o takie zadośćuczynienie należy wystąpić i zostanie ono szybko przyznane i ma charakter tymczasowy.

Poprawka 28
Art. 6

Artykuł 6	Artykuł 6
Pogwałcenie prywatności i praw związanych z wizerunkiem	Pogwałcenie prywatności i praw związanych z wizerunkiem
1. ***Prawem właściwym dla*** zobowiązania	***1. Z***obowiązanie pozakontraktowego

pozakontraktowego wynikającego z pogwałcenia prywatności lub praw związanych z wizerunkiem ***jest prawo właściwe dla danego sądu, jeżeli zastosowanie prawa określonego w art. 3 byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami sądu w odniesieniu do wolności wypowiedzi i informacji.***	wynikającego z pogwałcenia prywatności lub praw do wizerunku***, spowodowanych przez publikację lub emisję, jest regulowane przez prawo kraju, do którego publikacja lub emisja jest zasadniczo skierowana, bądź też prawo kraju, w którym podejmowana jest decyzja redakcyjna.***
2. Prawem właściwym dla prawa do odpowiedzi lub równorzędnych środków jest prawo kraju, w którym zamieszkuje ***nadawca lub wydawca.***	2. Prawem właściwym dla prawa do odpowiedzi lub równorzędnych środków ***oraz dla wszelkich środków zapobiegawczych, w tym zakazów, tak stałych, jak i tymczasowych, skierowanych do wydawcy lub nadawcy w odniesieniu do treści publikacji lub emisji*** jest prawo kraju, w którym zamieszkuje ***wydawca lub*** nadawca.

Uzasadnienie

Ta poprawka jest pomyślana jako alternatywa dla poprzedniej poprawki i została wprowadzona na prośbę wydawców/ nadawców.

Poprawka 29
Art. 6 ust. 2a (nowy)

	2a. Ust. 2 ma także zastosowanie do pogwałcenia prywatności lub praw związanych z wizerunkiem spowodowanego przez przetwarzanie danych osobowych.

Uzasadnienie

Ta poprawka ma wypełnić lukę zauważoną w projekcie rozporządzenia.

Poprawka 30
Art. 6a (nowy)

	Art. 6a
	Spory zbiorowe
	Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego ze sporów zbiorowych jest prawo kraju, w

którym spór taki ma nastąpić lub nastąpił.

Uzasadnienie

Nie wolno podważać praw pracowników do sporów zbiorowych, w tym do strajków, gwarantowanych przez prawo krajowe.

Poprawka 31
Art. 6b (nowy)

Art. 6b

Wypadki drogowe

1. Do czasu przyjęcia przez Wspólnotę szczegółowego ustawodawstwa dotyczącego prawa mającego zastosowanie do wypadków Państwa Członkowskie stosują albo zasady ogólne zawarte w niniejszym rozporządzeniu, z zastrzeżeniem art. 13, albo Konwencję Haską z 4 maja 1971 r. o prawie właściwym dla wypadków drogowych.

2. W przypadku obrażeń ciała spowodowanych wypadkami drogowymi sąd rozpatrujący sprawę powinien stosować przepisy związane z wysokością odszkodowania obowiązujące w miejscu stałego zamieszkania ofiary, chyba że takie postępowanie jest niesprawiedliwe.

Poprawka 32
Art. 7

Art. 7	***Skreślono***
Pogwałcenie środowiska	
Prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającego z pogwałcenia środowiska jest prawo określone przez stosowanie art. 3 ust. 1, chyba że osoba, która poniosła szkodę woli oprzeć swoje roszczenie na prawie kraju, w którym nastąpiło wydarzenie powodujące szkodę.	

Uzasadnienie

Uważa się, że przypadki pogwałcenia środowiska mogą być rozpatrywane na mocy art. 3, ze zmianami. Co więcej, w braku definicji tego, co oznacza „pogwałcenie środowiska”, sprawozdawca woli wyraźnie nie wymieniać takich przypadków.

Poprawka 33
Sekcja 2, Tytuł,

SEKCJA 2	***Skreślono***
PRZEPISY WŁAŚCIWE DLA ZOBOWIĄZAŃ POZAKONTRAKTOWYCH WYNIKAJĄCYCH Z CZYNÓW NIEBĘDĄCYCH CZYNAMI NIEDOZWOLONYMI LUB DELIKTAMI	

Uzasadnienie

Ten tytuł jest teraz zbędny.

Poprawka 34
Art. 9

Art. 9	***Skreślono***
Określenie właściwego prawa	
1. Jeżeli zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z czynu innego niż czyn niedozwolony lub delikt dotyczy relacji istniejącej wcześniej między stronami, jak kontrakt ściśle związany z zobowiązaniem pozakontraktowym, jest ono regulowane przez prawo regulujące tę relację.	
2. Bez uszczerbku dla ust. 1, jeżeli strony zamieszkują w tym samym kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące szkodę, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju.	
3. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2, zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z bezpodstawnego wzbogacenia się jest regulowane przez prawo kraju, w którym to wzbogacenie się	

nastąpiło.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego wynikającym z działań dokonanych bez należytego upoważnienia w związku ze sprawami innej osoby jest prawo kraju, w którym zamieszkuje beneficjent w czasie, gdy zostało podjęte nieupoważnione działanie. Jeżeli jednak zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z działań dokonanych bez należytego upoważnienia w związku ze sprawami innej osoby jest związane z fizyczną ochroną osoby lub konkretnych dóbr materialnych, prawem właściwym jest prawo kraju, w którym znajdował się beneficjent lub dobra materialne w czasie, gdy zostało podjęte nieupoważnione działanie.

5. Bez wpływu na ust. 1, 2, 3 i 4, jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe jest ewidentnie bliżej związane z innym krajem, stosuje się prawo tego innego kraju.

6. Bez wpływu na postanowienia niniejszego artykułu wszystkie zobowiązania pozakontraktowe w dziedzinie własności intelektualnej są regulowane przez art. 8.

Uzasadnienie

Zastąpiony przez art. 9a i 9b.

Poprawka 35
Art. 9 a (nowy)

Art. 9a

Bezpodstawne wzbogacenie się

1. Jeżeli zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z bezpodstawnego wzbogacenia się dotyczy stosunku istniejącego wcześniej między stronami, jak kontrakt ściśle związany z zobowiązaniem pozakontraktowym, jest

ono regulowane przez prawo regulujące tę relację.

2. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1, a strony zamieszkują w tym samym kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące bezpodstawne wzbogacenie się, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju.

3. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1 i 2, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju, w którym istotnie zaistniało wydarzenie powodujące bezpodstawne wzbogacenie się, niezależnie od kraju, w którym wzbogacenie się zaistniało.

4. Jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z bezpodstawnego wzbogacenia się jest ewidentnie ściślej związane z innym krajem niż kraj wskazany w ust. 1, 2 lub 3, stosuje się prawo tego innego kraju.

Uzasadnienie

Te przepisy są w znacznym stopniu zgadzają się z ogólnymi przepisami dotyczącymi czynów niedozwolonych /deliktów. Oprócz tego sprawozdawca nie zgadza się z pierwotną koncepcją Komisji, że prawem właściwym w przypadkach bezpodstawnego wzbogacenia się powinno być prawo kraju, w którym wzbogacenie się ma miejsce. Miejscem, w którym następuje wzbogacenie się, może być całkowicie przypadkowe (np. zależne od tego, gdzie oszust zdecyduje się założyć rachunek bankowy, na który w oszukańczy sposób wpłyną pieniądze).

Poprawka 36
Art. 9 b (nowy)

Art. 9b

Negotiorum gestio

1. Jeżeli zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z działania lub działań dokonanych bez należytego upoważnienia w związku ze sprawami innej osoby dotyczy stosunku istniejącego wcześniej między stronami, jak kontrakt ściśle

	związany z zobowiązaniem pozakontraktowym, jest ono regulowane przez prawo regulujące tę relację.
	2. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1, a strony zamieszkują w tym samym kraju, w którym zaistniało wydarzenie powodujące stratę lub szkodę, prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego jest prawo tego kraju.
	3. Jeżeli prawa właściwego nie można określić na podstawie ust. 1 i 2, prawem właściwym jest prawo tego kraju, w którym działanie miało miejsce.
	4. Jeżeli ze wszystkich okoliczności sprawy jasno wynika, że zobowiązanie pozakontraktowe wynikające z działania lub działań dokonanych bez należytego upoważnienia jest ewidentnie ściślej związane z innym krajem niż kraj wskazany w ust. 1, 2 lub 3, stosuje się prawo tego innego kraju.

Uzasadnienie

Te przepisy są w znacznym stopniu zgodne z ogólnymi przepisami dotyczącymi czynów niedozwolonych /deliktów.

Poprawka 37
Art. 10

Art. 10	***Skreślono***
Wolność wyboru	
1. Strony mogą uzgodnić, w drodze umowy zawartej po zaistnieniu sporu, o poddaniu zobowiązań pozakontraktowych innych niż te, których dotyczy art. 8, wybranemu przez siebie prawu. Wybór musi być wyrażony lub odpowiednio potwierdzony przez okoliczności sprawy. Nie może to mieć wpływu na prawa stron trzecich.	
2. Jeżeli wszystkie inne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty znajdują się w kraju innym niż kraj, którego prawo	

wybrano, wybór stron nie może mieć wpływu na stosowanie przepisów prawa tego kraju, od których nie można odstąpić w drodze kontraktu.

3. Wybór prawa właściwego przez strony nie może wykluczać stosowania postanowień prawa wspólnotowego, jeżeli inne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty znajdowały się w jednym z Państw Członkowskich Wspólnoty Europejskiej.

Uzasadnienie

Objęte nowym art. 2a.

Poprawka 38
Art. 11, lit. a)

a) ***warunki*** i zakres odpowiedzialności w tym określenie osób, ***które są odpowiedzialne za popełnione przez siebie czyny***;	a) ***podstawa*** i zakres odpowiedzialności w tym określenie osób, ***których czyny powodują odpowiedzialność***;

Uzasadnienie

Koryguje wersję angielską, aby dostosować ją do innych wersji językowych i dostosowuje brzmienie do istniejących konwencji prawa międzynarodowego prywatnego.

Poprawka 39
Art. 11, akapit 1a (nowy)

O ile w niniejszym rozporządzeniu lub w umowie dotyczącej wyboru prawa nie postanowiono inaczej, sąd rozpatrujący sprawę stosuje przepisy krajowe dotyczące wysokości odszkodowania, chyba że okoliczności sprawy umożliwiają zastosowanie przepisów innego państwa;

Uzasadnienie

Wyjaśnienie stanowiska związanego z wysokością odszkodowania. Zazwyczaj sąd rozpatrujący sprawę będzie stosował własne prawo krajowe, ale w przypadku wypadków drogowych może zdecydować o zastosowaniu przepisów innego kraju.

Poprawka 40
Art. 11a (nowy)

Artykuł 11a

Spór co do prawa właściwego

Strona w procesie występująca z roszczeniem lub roszczeniem wzajemnym przed sądem lub trybunałem krajowym, które jest objęte niniejszym rozporządzeniem, powiadamia sąd lub trybunał oraz pozostałe strony w drodze prostego oświadczenia zawartego w uzasadnieniu roszczenia lub innym równoważnym dokumencie o prawie lub prawach, które zdaniem strony w procesie mają zastosowanie do całości lub części jej roszczenia.

Uzasadnienie

Ten prosty wymóg zapewni, że kwestia właściwego prawa zostanie należycie rozważona przez strony i sąd, co zagwarantuje pewność prawną.

Poprawka 41
Art. 11b (nowy)

Artykuł 11b

Stwierdzenie treści prawa zagranicznego

1. Sąd rozpatrujący sprawę ustala treść prawa zagranicznego z własnej inicjatywy. W tym celu może być potrzebna współpraca stron.

2. Jeżeli niemożliwe jest ustalenie treści prawa zagranicznego, a strony wyrażą zgodę, stosuje się prawo sądu rozpatrującego sprawę.

Uzasadnienie

To wyjaśnienie powinno zapewnić bardziej jednolite podejście do stosowania prawa zagranicznego przez sądy na terytorium UE.

Poprawka 42
Art. 12

Artykuł 12	Artykuł 12
Określone przepisy obowiązujące	Określone przepisy obowiązujące
1. ***Jeżeli na mocy niniejszego rozporządzenia stosuje się prawo określonego kraju trzeciego, można nadać moc obowiązującym przepisom innego kraju, z którym sytuacja jest ściśle związana, jeżeli i w takim zakresie, w jakim na mocy prawa tego ostatniego kraju, przepisy te muszą być stosowane niezależnie od tego, jakie jest prawo właściwe dla zobowiązania pozakontraktowego. Podczas rozważania, czy nadać moc tym obowiązkowym przepisom należy mieć na względzie ich charakter i cel oraz konsekwencje ich zastosowania lub niezastosowania.***	1. ***Niniejsze rozporządzenie nie ogranicza stosowania przepisów właściwych dla sądu, w sytuacji, gdy są one obowiązkowe niezależnie od prawa będącego w innej sytuacji prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego.***
2. ***Niniejsze rozporządzenie nie ogranicza stosowania przepisów właściwych dla sądu, w sytuacji, gdy są one obowiązkowe niezależnie od prawa będącego w innej sytuacji prawem właściwym dla zobowiązania pozakontraktowego.***	2. ***Jeżeli na mocy niniejszego rozporządzenia stosuje się prawo określonego kraju trzeciego, można nadać moc obowiązującym przepisom innego kraju, z którym sytuacja jest ściśle związana, jeżeli i w takim zakresie, w jakim na mocy prawa tego ostatniego kraju, przepisy te muszą być stosowane niezależnie od tego, jakie jest prawo właściwe dla zobowiązania, pozakontraktowego. Podczas rozważania, czy nadać moc tym obowiązkowym przepisom należy mieć na względzie ich charakter i cel oraz konsekwencje ich zastosowania lub niezastosowania.***

Uzasadnienie

Nowa kolejność ustępów wydaje się bardziej logiczna. Tekst angielski został skorygowany w celu dostosowania do innych wersji językowych.

Poprawka 43
Art. 13

Artykuł 13	Artykuł 13
Przepisy dotyczące bezpieczeństwa i postępowania	Przepisy dotyczące bezpieczeństwa i postępowania
Niezależnie od prawa właściwego, podczas określania odpowiedzialności należy	Niezależnie od prawa właściwego, podczas określania odpowiedzialności należy

uwzględniać przepisy dotyczące bezpieczeństwa i postępowania, obowiązujące w miejscu i czasie zdarzenia, które spowodowało szkodę.	uwzględniać, ***faktycznie,*** przepisy dotyczące bezpieczeństwa i postępowania, obowiązujące w miejscu i czasie zdarzenia, które spowodowało szkodę

Uzasadnienie

Ten punkt Komisja umieściła w uzasadnieniu i powinien on znaleźć odzwierciedlenie w tekście samego rozporządzenia.

Poprawka 44
Art. 14

Artykuł 14	Artykuł 14
Bezpośrednie powództwo wobec ubezpieczyciela osoby odpowiedzialnej	Bezpośrednie powództwo wobec ubezpieczyciela osoby odpowiedzialnej
Prawo osób, które doznały szkody do wniesienia bezpośredniego powództwa przeciwko ubezpieczycielowi osoby uważanej za odpowiedzialną jest regulowane przez prawo właściwe dla zobowiązania pozakontraktowego, chyba że osoba, która poniosła szkodę woli oprzeć swoje roszczenia na prawie właściwym dla umowy ubezpieczeniowej.	Prawo osób, które doznały szkody do wniesienia bezpośredniego powództwa przeciwko ubezpieczycielowi osoby uważanej za odpowiedzialną jest regulowane przez prawo właściwe dla zobowiązania pozakontraktowego, chyba że osoba, która poniosła szkodę woli oprzeć swoje roszczenia na prawie właściwym dla umowy ubezpieczeniowej, ***o ile jedno z tych praw przewiduje taką możliwość.***

Uzasadnienie

Wyjaśnienie, którego zażądała branża ubezpieczeniowa.

Poprawka 45
Art. 17 ust. 2 a (nowy)

	2a. Bez wpływu na art. 11a i 11b oraz ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, przepisy niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania do dowodów i procedury.

Uzasadnienie

Ta poprawka odpowiada art. 1 ust. 2 lit. h) Konwencji rzymskiej w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań pozakontraktowych.

Poprawka 46
Art. 22

Artykuł 22	Artykuł 22
Porządek publiczny sądu	Porządek publiczny sądu
Można odmówić zastosowania przepisu prawa każdego kraju określonego przez niniejsze rozporządzenie jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie jest ewidentnie niezgodne z porządkiem publicznym ("*ordre public*") sądu.	***1.*** Można odmówić zastosowania przepisu prawa każdego kraju określonego przez niniejsze rozporządzenie jedynie wówczas, gdy takie zastosowanie jest ewidentnie niezgodne z porządkiem publicznym ("*ordre public*") sądu. ***1a. W szczególności można odmówić zastosowania przepisu prawa każdego kraju określonego przez niniejsze rozporządzenie i/lub zastosować prawo sądu, jeżeli takie zastosowanie stanowiłoby naruszenie podstawowych praw i wolności zawartych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, krajowych przepisach konstytucyjnych i międzynarodowym prawie humanitarnym.*** ***1b. Co więcej, zastosowanie przepisu prawa wskazanego przez niniejsze rozporządzenie, które skutkuje przyznaniem odszkodowania nierekompensacyjnego, jak nawiązka odszkodowawcza lub odszkodowanie wzorcowe, może być postrzegane jako sprzeczne z porządkiem publicznym („ordre public") sądu.***

Uzasadnienie

Nowy akapit drugi ma stanowić wyjaśnienie znaczenia porządku publicznego na szczeblu Wspólnoty.

Nowy akapit trzeci został dodany z myślą o wprowadzeniu, poza zakresem niniejszego rozporządzenia nowego pojęcia "wspólnotowego porządku publicznego" i likwidacji możliwości przyznawania nawiązki odszkodowawczej lub odszkodowania wzorcowego, jak proponuje Komisja w art. 24. Sprawozdawca ma świadomość, że istnienie takich odszkodowań może stanowić bodziec dla wybierania najkorzystniejszej sytuacji prawnej i dlatego włączył do nowej klauzuli rewizyjnej zobowiązanie ze strony Komisji do zbadania całości sprawy odszkodowań w tym kontekście podczas przeglądu wdrażania niniejszego rozporządzenia.

Poprawka 47

Art. 23

Art. 23	***Skreślono***
Związek z innymi postanowieniami prawa wspólnotowego	
1. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla postanowień zawartych w Traktatach ustanawiających Wspólnoty Europejskie lub w aktach instytucji Wspólnot Europejskich, które:	
– w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy wyboru prawa związane z zobowiązaniami pozakontraktowymi; lub	
– ustanawiają przepisy, które mają zastosowanie niezależnie od prawa krajowego regulującego przedmiotowe zobowiązania pozakontraktowe w drodze niniejszego rozporządzenia; lub	
– uniemożliwiają zastosowanie przepisu lub przepisów prawa sądu lub prawa wskazanego w niniejszym rozporządzeniu.	
2. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla zastosowania instrumentów wspólnotowych, które w związku z konkretnymi sprawami i w dziedzinach koordynowanych przez takie instrumenty, podporządkowują dostarczanie usług lub towarów prawom Państwa Członkowskiego, w którym ma swoją siedzibę usługodawca, a w koordynowanym obszarze pozwalają na ograniczenia swobody dostarczania usług lub towarów pochodzących z innego Państwa Członkowskiego jedynie w ograniczonych przypadkach.	

Uzasadnienie

Odpowiednie przepisy zostały włączone do art. 1, ust. 2a.

Poprawka 48
Art. 24

Art. 24	***Skreślono***

Odszkodowania nierekompensacyjne

Zastosowanie przepisu prawa wskazanego przez niniejsze rozporządzenie, który skutkuje przyznaniem odszkodowania nierekompensacyjnego, jak nawiązka odszkodowawcza lub odszkodowanie wzorcowe, jest sprzeczne z porządkiem publicznym Wspólnoty.

Uzasadnienie

Chociaż sprawozdawcy podoba się ten przepis, wolał dodać poprawioną wersją do art. 22.

Poprawka 49
Art. 25

Artykuł 25	Artykuł 25
Związki z obowiązującymi konwencjami międzynarodowymi	Związki z obowiązującymi konwencjami międzynarodowymi
Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla zastosowania konwencji międzynarodowych, których Państwa Członkowskie są stronami w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia i które w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych odnoszące się do zobowiązań pozakontraktowych.	***1.*** Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla zastosowania konwencji międzynarodowych, których Państwa Członkowskie są stronami w chwili przyjęcia niniejszego rozporządzenia i które w związku z konkretnymi sprawami ustanawiają przepisy dotyczące kolizji przepisów prawnych odnoszące się do zobowiązań pozakontraktowych.
	2. Jeżeli wszystkie istotne elementy sytuacji w czasie poniesienia straty lub szkody są zlokalizowane w co najmniej jednym Państwie Członkowskim, przepisy niniejszego rozporządzenia mają pierwszeństwo przed postanowieniami konwencji międzynarodowych zawartych przez co najmniej dwa Państwa Członkowskie, chyba że konwencje te wymieniono w załączniku 1.
	2. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają także pierwszeństwo przed przepisami konwencji międzynarodowych zawartych przez co najmniej dwa Państwa Członkowskie, chyba że te konwencje są wymienione w załączniku 1.

Poprawka 50
Art. 26 a (nowy)

Art. 26a

Klauzula rewizyjna

Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, najpóźniej ...* po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, sprawozdanie z jego stosowania. W razie potrzeby Komisja może załączyć do tego sprawozdania także propozycje dotyczące dostosowania niniejszego rozporządzenia..

Podczas przygotowywania sprawozdania Komisja zwróci szczególną uwagę na skutki sposobu traktowania zagranicznego prawa w różnych jurysdykcjach oraz na kwestię odszkodowań, w tym możliwość przyznawania nawiązki odszkodowawczej lub odszkodowań wzorcowych w niektórych jurysdykcjach.

Rozważy również, czy należy zaproponować projekt ustawodawstwa wspólnotowego dotyczącego konkretnie wypadków drogowych.

Sprawozdanie będzie obejmować analizę zakresu, w jakim sądy w Państwach Członkowskich stosują w praktyce prawo zagraniczne, w tym zalecenia co do tego, czy jest pożądane wspólne podejście do stosowania prawa zagranicznego.

**** Trzy lata od daty przyjęcia niniejszego rozporządzenia.***

Uzasadnienie

Sprawozdawca uważa, że taka klauzula rewizyjna jest zarówno pożądana, jak i konieczna.

UZASADNIENIE

Proponowane poprawki do projektu rozporządzenia mają na celu uproszczenie pierwotnego projektu dzięki wprowadzeniu koncepcji ogólnych przepisów określających prawo właściwe dla czynów niedozwolonych/deliktów. Sprawozdawca sugeruje, że najlepiej byłoby najpierw rozważyć, czy strony uzgodniły, jakie powinno być prawo właściwe (art. 2a). Rzeczywiście sprawozdawca nie widzi żadnego powodu, dla którego strony miałyby się nie zgodzić na podporządkowanie zobowiązań pozakontraktowych wybranemu przez siebie prawu przed, a nie dopiero po zaistnieniu sporu, jeżeli strony pozostają wcześniej w rynkowych stosunkach handlowych. Sprawozdawca umożliwił również dokonywanie takich uzgodnień w odniesieniu do sporów dotyczących praw własności intelektualnej.

W innym wypadku sądy powinny stosować zasadę zawartą w art. 3 ust. 1. Aby pomóc im w dokonaniu wyboru art. 3 ust. 2, określił zestaw założeń, które można stosować indywidualnie lub łącznie (w celu umożliwienia *dépeçage).* Uzasadnienie założeń jest następujące: (a) jeżeli ofiara i sprawca czynu niedozwolonego zamieszkują w tym samym kraju, sprawiedliwość najlepiej wymierzyć stosując prawo tego kraju oraz (b) w przypadku spraw o uszkodzenie ciała (na przykład wypadków samochodowych), byłoby zwyczajnie sprawiedliwe przyznanie odszkodowania w skali kraju zamieszkania ofiary, a nie w skali kraju, w którym wypadek miał miejsce. Założenie (c) przewiduje wówczas *lex loci delicti commissi,* którą to opcję wolała Komisja. Założenie (d) może być użyteczne, jeżeli między ofiarą i sprawcą czynu niedozwolonego istniały wcześniejsze relacje i można słusznie zakładać, że prawo właściwe dla tych relacji powinno mieć zastosowanie do wszelkich czynów o charakterze niedozwolonym lub zaniedbania wynikłego w trakcie trwania tych relacji. Art. 3 ust. 3 obejmuje pozostałe sprawy i również stara się zajmować przypadkami dotyczącymi wadliwych produktów, jeżeli przedmiotowy produkt nie miał być wprowadzony do obrotu w kraju, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące szkodę.

Złożoność wielu spraw jest taka, że elastyczny system jest właściwszy od sztywnych przepisów dla każdej kategorii zobowiązań pozakontraktowych. Niewielkie różnice faktyczne w sprawach mogą w znacznym stopniu zmieniać oczekiwania stron i względy polityczne wchodzące w grę. Sprawozdawca przewidział jednak specjalne przepisy dotyczące zniesławienia i czynów niedozwolonych wynikających ze sporów zbiorowych, skreślając jednak specjalne postanowienia dotyczące wadliwych produktów, nieuczciwej konkurencji i pogwałceniem środowiska.

Jeżeli chodzi o naruszenie prywatności i prawa osobiste, to sprawozdawca jest zdania, że należałoby w zasadzie stosować *lex loci delicti commissi,* ale sąd powinien móc wziąć pod uwagę, że istnieje ewidentnie bliższy związek z krajem publikacji lub emisji w odniesieniu do sprzedaży w poszczególnych Państwach Członkowskich, liczby widzów i tak dalej. Zgodnie z I rozporządzeniem z Brukseli w sprawie uznawania i wykonywania orzeczeń sąd może również wziąć pod uwagę publiczność, do której publikacja lub emisja jest w zasadzie adresowana. Mając na względzie, że publikacje w Internecie zostały również uwzględnione, możliwe będzie uniknięcie sytuacji, w których różne przepisy są właściwe dla tej samej publikacji, w zależności od tego czy odbywa się ona off- czy on-line. Sprawozdawca uważa, że powinno to prowadzić do większej pewności prawnej.

Jeżeli chodzi o inne zobowiązania pozakontraktowe, sprawozdawca zdecydował się zająć bezpodstawnym wzbogaceniem się i nieuprawnionym przedstawicielstwem w dwóch oddzielnych artykułach dla jasności.

Sprawozdawca ma świadomość, że jego podejście odbiega od tradycyjnych konwencji międzynarodowych w dziedzinie prawa międzynarodowego prywatnego, ale pragnie zaznaczyć, że przygotowywany instrument stanowi część prawodawstwa wspólnotowego i dlatego też powinien zaspokajać różne wymogi. W przeciwieństwie do poprzednich instrumentów, w których Wspólnota przyjmowała istniejącą konwencję międzynarodową w dziedzinie prawa prywatnego, w tym przypadku nie ma wcześniejszej konwencji, co daje unikalną możliwość stanowienia prawa w szczególnych warunkach wspólnotowych. W szczególności sprawozdawca starał się zapewnić, aby rozporządzenie mogło współistnieć z ustawodawstwem dotyczącym rynku wewnętrznego i raczej popierać niż utrudniać właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Szczególną uwagę wrócono na związek rozporządzenia z dyrektywami dotyczącymi telewizji bez granic i e-handlu. Sprawozdawca chciał zaproponować zasadniczo holistyczne podejście, które powinno unikać konieczności mylenia wyjątków i specjalnych systemów, obecnych lub przyszłych, ponieważ sprawiają one, że poruszanie się po naszym ustawodawstwie jest bardziej skomplikowane i jest ono mniej przejrzyste.

Zwrócono także uwagę na porządek publiczny. Sprawozdawca uważa za konieczne wyjaśnić, że wspólnotowy porządek publiczny w zarodku już istnieje, co ma swoje odzwierciedlenie w postaci ETPC, Karty Praw Podstawowych, postanowieniach konstytucji krajowych i międzynarodowym prawie humanitarnym. Odniesienia do międzynarodowego prawa humanitarnego dodano w celu uniknięcia sytuacji, w których sądy musiałyby stosować przepisy prawa kraju nieczłonkowskiego, całkowicie niezgodne z europejskim systemem wartości.

Sprawozdawca wyraźnie zaznaczył także, że przepisy dowodowe i proceduralne nie są objęte zakresem niniejszego rozporządzenia zgodnie z tradycyjnymi przepisami prawa międzynarodowego prywatnego.

Na koniec, przepis dotyczący *ordre public* został rozszerzony w celu objęcia nawiązki odszkodowawczej i odszkodowania wzorcowego, ponieważ sprawozdawca uważa, że nie jest prawnie możliwe w instrumencie takim jak ten zakazanie przyznawania takich odszkodowań. Sprawozdawca dodał jednak klauzulę rewizyjną, nakazującą Komisji, w trzy lata po przyjęciu rozporządzenia, dokonanie przeglądu kwestii odszkodowań i jej wpływu w kontekście szukania najkorzystniejszej sytuacji prawnej.

Biorąc pod uwagę niezadowolenie wyrażane w związku z Konwencją haską o wypadkach drogowych sprawozdawca proponuje zwrócenie się do Komisji o rozważenie przedłożenia projektu instrumentu w tej dziedzinie. Zanim taki instrument powstanie, rozpatrywanie spraw związanych z wypadkami drogowymi powinno być zadowalające na mocy niniejszego rozporządzenia.

Innym kluczowym elementem tego przeglądu powinno być pytanie, w jaki sposób sądy krajowe radzą sobie w praktyce ze stosowaniem i korzystaniem z prawa zagranicznego; należy zebrać więcej dowodów dotyczących takich potrzeb w celu zapewnienia równości traktowania z prawem, aby zwiększyć zaufanie do korzystania z prawa zagranicznego w

sądach krajowych i zniechęcić do postrzeganej potrzeby szukania najkorzystniejszej sytuacji prawnej.

Sprawozdawca pragnie podkreślić, że niniejsze rozporządzenie powinno być postrzegane zarówno jako podtrzymujące różne tradycje Państw Członkowskich w zakresie prawa prywatnego, wynikające z ich unikalnych warunków historycznych, kulturowych i społecznych, ale także jako zapewniające jasne wytyczne na szczeblu Wspólnoty co do tego, jak te różne tradycje powinny być uznawane w przypadku zaistnienia konfliktów poprzez nadawanie właściwego ciężaru priorytetom ogólnego wspólnotowego porządku prawnego. Sprawozdawca pragnie zakończyć stwierdzeniem, że niniejsze rozporządzenie powinno pomóc w zapewnieniu, że zostaną podtrzymane wspólnotowe zasady wzajemnego uznawania i zaufania między sądami Państw Członkowskich.